

Синя акация (Аморфа)

Amorpha fruticosa L.

Аморфата, позната още като черна или синя акация, е широко разпространен чужд инвазивен вид растение, чието разпростиране в страната много трудно се контролира. Влияе зле върху естествената местна растителност и затова е включен в списъка на най-опасните инвазивни чужди видове, застрашаващи биоразнообразието в Европа и в списъка на инвазивните видове на Европейската и средиземноморска организация по растителна защита. То е и едно от десетте чужди растения, които са най-голяма заплаха за нашата дива природа. Расте в горски масиви, в земеделски площи и пасища като намалява добивите и увеличава цените за производство.

Въпреки това синята акация е на почит сред пчеларите, тъй като привлича пчелите и те дават висококачествен мед. Използва се за декоративни и за почвоукрепителни цели заради богатата си, силна и бързорастяща коренова система. Така се е превърнала в добре познат и предпочитан у нас вид. Малко хора са чували за вредите от агресивния начин, по който завзема територии и за щетите, които нанася на местните растения.

Аморфата произхожда от Северна Америка. В България се появява през 19 в. Среца се във всички флористични райони, като се развива масово покрай пътища, реки, жп линии и лесно навлиза в пасища, нарушени местообитания, както и в защитени територии. Растението е бързорастящо и съвършено непретенциозно. Представлява разклонен храст, висок между 2-5м. Цъфти между май и юли и плодоноси от август до октомври. Устойчив е към засушавания и заливания, висока соленост, алкалност, киселинност и ниска плодородност на почвата. Издържа на студ и вятър и произвежда токсично вещество, което отблъсква насекомите. Образува огромно количество семена, които лесно покълват. Размножава се и чрез стълбови и коренови издънки (вегетативно).

По този начин аморфата плъзва навсякъде, образува обширни и плътни самостоятелни групи, които засенчват и измества местната флора с лекота. Това се наблюдава по крайбрежието на р. Дунав, където има непроходими гъсталаци от синя акация, които напълно са изместили местната растителност. Така оказва сериозни отрицателни ефекти върху екосистемата и драстично намалява биоразнообразието в района.

Контролът върху разпространението на вида е труден и скъп. Семеначета и дребни издънки могат единствено да се изкореняват, а по-едрите индивиди се нуждаят от комбиниран механичен и химически контрол чрез хербициди (напр. глифозат). Затова най-добрият метод за ограничаване е превенцията. При използването ѝ за медоносни или декоративни цели, собствениците трябва да упражняват строг контрол и да не допускат аморфата да излезе извън техните насаждения. Нужно е да унищожат растенията и да почистят терена след прекратяване на използването му.

Отсъствието на информация в медиите и в обществото за негативните ефекти, които аморфата оказва върху околната среда, е сериозна пречка за ограничаването на разпространението ѝ. Без да пренебрегваме ползите от нея трябва да направим така че всеки, който се занимава с пчеларство, горско дело или озеленяване, а и широката общественост, да е добре запознат с вредите, които нанася на дивата природа и икономиката ни.